Policy för handläggning av ansökningar om farthinder på kommunala vägar

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden
Antagen av: Kommunfullmäktige 2026-09-28, § 96
Gäller från: 2026-09-01

Syfte och tillämpningsområde

Denna policy fastställer riktlinjer för handläggning och prövning av ansökningar om anläggande av farthinder på kommunala vägar. Policyn syftar till att säkerställa en enhetlig, rättssäker och restriktiv tillämpning i enlighet med kommunens övergripande ansvar för trafiksäkerhet, framkomlighet och god hushållning med offentliga medel.

Policyn gäller för samtliga ansökningar som avser permanenta fysiska farthinder inom kommunens väghållningsansvar.

Allmänna utgångspunkter

Samhällsbyggnadsnämnden ska vid prövning av ansökningar om farthinder tillämpa en restriktiv hållning. Farthinder ska betraktas som en åtgärd av ingripande karaktär och får endast vidtas när det föreligger ett särskilt påvisat behov som inte kan tillgodoses genom andra, mindre ingripande åtgärder.

Åtgärder ska utformas med beaktande av trafiksäkerhet, tillgänglighet, framkomlighet samt miljö- och driftaspekter.

Särskilda förutsättningar för bifall

Beslut om anläggande av farthinder kan meddelas endast under förutsättning att samtliga nedanstående kriterier är uppfyllda:

1. Det föreligger en dokumenterad trafiksäkerhetsrisk kopplad till hastighet.
2. Platsen är belägen i direkt anslutning till skolverksamhet, såsom grundskola eller förskola.
3. Den aktuella sträckan utgör en del av identifierad och frekvent använd skolväg eller motsvarande passage för barn.
4. Genomförd utredning visar att alternativa åtgärder inte är tillräckliga.

Med direkt anslutning avses att farthindret placeras i omedelbar närhet till skolans entré, skolområde eller dokumenterat frekvent använd passage av elever.

Alternativa åtgärder

Innan beslut om farthinder fattas ska Samhällsbyggnadsnämnden säkerställa att mindre ingripande åtgärder har utretts och prövats. Sådana åtgärder kan innefatta, men är inte begränsade till:

Justering av hastighetsbegränsning
Förstärkt skyltning och vägmarkering
Trafikövervakning och hastighetskontroller (polisiärt uppdrag)
Trafikdämpande åtgärder av visuell eller geometrisk karaktär
Informationsinsatser och dialog med berörda trafikanter

Farthinder får endast komma i fråga när ovanstående åtgärder bedöms otillräckliga för att uppnå tillfredsställande trafiksäkerhet.

Bedömningsgrunder

Vid handläggning ska Samhällsbyggnadsnämnden särskilt beakta följande:

Uppmätt hastighet och trafikflöde
Olycksstatistik och rapporterade incidenter
Vägens funktion och klassificering
Närhet till skolverksamhet i enlighet med särskilda förutsättningar för bifall
Påverkan på kollektivtrafik, räddningstjänst och driftverksamhet
Konsekvenser avseende buller, vibrationer och miljö

Handläggningsordning

Handläggning av ärenden ska ske enligt följande ordning:

1. Ansökan registreras och diarieförs.
2. Inledande prövning genomförs av Samhällsbyggnadsförvaltningen.
3. Vid behov genomförs fördjupad utredning, innefattande trafikmätning, platsbesök och samråd.
4. Alternativa åtgärder utreds och dokumenteras.
5. Tjänsteutlåtande upprättas och föredras för Samhällsbyggnadsnämnden eller beslutas enligt gällande delegationsordning.
6. Beslut expedieras till sökanden med tillhörande motivering.

Avslag

Ansökan om farthinder ska avslås om någon av följande omständigheter föreligger:

Platsen saknar direkt anslutning till skolverksamhet enligt denna policy
Trafiksäkerhetsproblemet kan hanteras genom alternativa åtgärder
Vägens funktion eller krav på framkomlighet medför att farthinder är olämpligt
Tillräckligt underlag för att styrka behovet saknas

Uppföljning och revidering

Beslutade åtgärder ska följas upp i syfte att säkerställa att avsedd trafiksäkerhetseffekt uppnås. Samhällsbyggnadsnämnden ska ansvara för att policyn ses över vid behov, dock minst en gång per mandatperiod.

Ikraftträdande

Denna policy träder i kraft den 2026-09-01 och ersätter tidigare riktlinjer och styrdokument avseende farthinder.